T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÇORUM SUNGURLU BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 12
8. EKLER 22

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 2
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 3
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 6
Tablo 8: Kullanılan Bilgisayar Programları ve Lisans Hakları 16
Tablo 9: İşçi İzin Tablosu 20

www.balioglu.net

KISALTMALAR

KMYKK Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

MİBMY Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Giderleştirilmesi veya Aktifleştirilmesi Gereken Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması

2. Belediyenin Ortaklığının Bulunduğu Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlardaki Sermaye Payının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

3. Bilgisayar Yazılımlarının Haklar Hesabında Takip Edilmemesi

4. Tahsis Edilen Taşınmazların Varlık Hesaplarında İzlenmemesi

5. Amortisman Defterinin Tutulmaması

B. Diğer Bulgular

1. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Sungurlu Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, Çorum İli sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik

Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Sungurlu Belediyesinin karar organı olan Sungurlu Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 15 meclis üyesinden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı, norm kadro esaslarına uygun olarak altmış beş personelden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

www.balioglu.net

Sungurlu Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı dört birim belirlenmiştir. Bunlar, Özel Kalem Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Destek Hzimetleri Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı iki memurlar arasından atanan Başkan Yardımcısı ve bir meclis üyeleri arasından görevlendirilen Başkan Yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin on bir adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	159	35
Sözleşmeli Personel	8	8
Kadrolu İşçi	80	22
Geçici İşçi	-	-
Toplam	247	65
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	-

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 2 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe, belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren; gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Sungurlu Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Sungurlu Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Aktarmalarla Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0	8.142.994,80	677.817,30/ 819.000,00	8.001.812,10	7.969.635,33	32.176,77	0
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	*	1.735.026,46	107.000,00/ 35.000,00	1.807.026,46	1.779.615,66	27.410,80	0
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	*	34.036.998,26	7.151.500,00/ 5.297.317,30	35.891.180,96	32.139.683,76	3.751.497,20	0
04	Faiz Giderleri	*	86.602,50	0,00	86.602,50	0,00	86.602,50	0
05	Cari Transferler	*	202.041,09	0,00	202.041,09	0,00	202.041,09	0
06	Sermaye Giderleri	*	4.859.783,71	408.000,00/ 2.193.000,00	3.074.783,71	2.099.279,99	975.503,72	0
07	Sermaye Transferleri	*	*	*	*	*	*	*
08	Borç Verme	*	*	*	*	*	*	*
09	Yedek Ödenek	*	1.331.000,00	0	1331.000,00	0	1.331.000,00	0
Toplam		**0,00**	**50.394.446,82**	**0,00**	**50.394.446,82**	**43.988.214,74**	**6.406.232,08**	0

Sungurlu Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 50.394.446,82 TL ödenek öngörülmüş olup, ek ödenek bulunmamaktadır. Yıl içinde 43.988.214,74 TL Bütçe Gideri yapılmış, 6.406.232,08 TL ödenek iptal edilmiştir.

Sungurlu Belediyesinin 2020 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde" 50.394.446,82 TL ödenek, "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması" cetvelinde ise 50.394.446,82 TL gelir tahmini öngörülmüştür.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	4.216.933,46	3.661.585,61	*	3.661.585,61	0,87
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	17.062.446,62	15.517.608,18	*	15.517.608,18	0,91
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	200.000,00	22.802,66	*	22.802,66	0,11
05- Diğer Gelirler	28.606.208,93	24.750.503,09	*	24.750.503,09	0,87
06- Sermaye Gelirleri	308.857,81	674.622,21	*	674.622,21	2,18
08-Alacaklardan Tahsilat	*	*	*	*	*
09- Red ve İadeler	*	*	*	*	*
Toplam	50.394.446,82	44.627.121,75	*	44.627.121,75	0,88

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri % 88 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirlerini % 87 oranında, teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinin % 91 oranında beklenilenin altında gerçekleşmesinin nedeni covid-19 pandemisi kapsamında mükelleflerin kazanç kaybına uğraması ve bu gelir kalemlerinin olumsuz yönde etkilenmiş olmasıdır. Alınan bağış ve yardımlar ise yıl içerisinde hazineden alınan nakdi yardımlar sonucu beklenilenin üstünde (% 11) gerçekleşme olmuştur. Sermaye gelirlerinde ise bütçede öngörülen tutarda gayrimenkul satışının gerçekleşmesinden dolayı beklenilen gelir sağlanmıştır. Diğer gelirler kaleminin de beklenilen oranın üstünde gerçekleşmesinde gelir yönetiminde sağlanan başarı etkili olmuştur.

www.balioglu.net

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	8.142.994,80	7.969.635,33	0,98
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.735.026,46	1.779.615,66	1,03
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	34.036.998,26	32.139.683,76	0,94
04- Faiz Gideri	86.602,50	0,00	*
05- Cari Transferler	202.041,09	0,00	*
06- Sermaye Giderleri	4.859.783,71	2.099.279,99	0,43
07- Sermaye Transferleri	*	*	*
08- Borç Verme	*	*	*
09- Yedek Ödenekler	1.331.000,00	*	*
Toplam	**50.394.446,82**	**43.988.214,74**	**0,87**

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri % 87 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	2.281.640,27	2.810.481,95	3.661.585,61	0,23	0,30
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	12.665.796,64	12.092.802,61	15.517.608,18	-0,05	0,28
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	4.596,86	190.662,41	22.802,66	40,48	-0,88
Diğer Gelirler	19.620.002,99	21.182.986,49	24.750.503,09	0,08	0,17
Sermaye Gelirleri	128.146,14	561.525,60	674.622,21	3,38	0,20
Toplam	34.700,182,90	36.838.459,06	44.627.121,75	0,06	0,21
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	*	*	*	*	*
Net Toplam	**34.700.182,90**	**36.838.459,06**	**44.627.121,75**	**0,06**	**0,21**

www.balioglu.net

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 7.788.662,69 TL'lik (% 21) artış göstermiştir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	5.399.569,93	6.523.035,25	7.969.635,33	0,21	0,22
SGK Devlet Prim Giderleri	982.523,22	1.187.575,92	1.779.615,66	0,21	0,50
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	24.674.758,80	28.309.646,26	32.139.683,76	0,15	0,14
Faiz Giderleri	0	55.718,48	0	100	-100
Cari Transferler	335.084,58	20.000,00	0	-0,94	-100
Sermaye Giderleri	283.166,21	798.760,34	2.099.279,99	1,82	-
Sermaye Transferleri	-	-	-	-	-
Toplam	**31.675.102,74**	**36.894.736,25**	**43.988.214,74**	**0,16**	**0,19**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre %19 artmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 42.643.299,75 TL, Faaliyet Geliri 42.398.029,84 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 245.269,91 TL olarak gerçekleşmiştir.

Sungurlu Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	SUNBETON TİC.LTD.ŞTİ.	10.000,00	10.000,00	100
2	SUN-AR TİC.LTD.ŞTİ.	12.000,00	11.640,00	97

www.balioglu.net

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Sungurlu Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

www.balioglu.net

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

www.balioglu.net

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında 55 ila 67'nci maddeler arasında düzenlenmiştir. 55'inci maddede iç kontrol, "idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünü" olarak tanımlanmıştır.

www.balioglu.net

Aynı maddenin devamında "Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standart ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standart ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bu kurumlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir." denilmektedir.

31.12.2005 tarih ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Usul ve Esaslar'ın "Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları" başlıklı 17'nci maddesinde de; idarelerin, ihale kanunlarına tâbi olsun veya olmasın, harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için bir milyon lirayı, yapım işleri için iki milyon lirayı aşanların kontrole tâbi olduğu; kontrollerin malî hizmetler birimince ve en geç

on işgünü içinde gerçekleştirilmesi gerektiği, yapılan kontrol sonucunda düzenlenen görüş yazısının, işlem dosyası ile birlikte ilgili harcama yetkilisine gönderileceği belirtilmiş, 13'üncü maddesinde kontrol usullerine açıklık getirilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

İç kontrolün temeli risk yönetimi esasına dayalı olduğundan ve iç kontroller ile iç kontrol sistemi riske karşı verilen kurumsal tepkiyi ifade ettiğinden Sungurlu Belediyesinin kurumsal risklerini minimum seviyeye çekmeye yönelik faaliyetleri şu şekilde değerlendirilmiştir.

5018 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, 2020 yılında Belediye tarafından Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları kapsamında hazırlanması gereken İç Kontrol Eylem Planını hazırlanmıştır.

www.balioglu.net

Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in ekinde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır.

Yine kurum organizasyon yapısı içerisinde personelin ve müdürlüklerin görev, yetki ve sorumlulukları, yetkiler ve yetki devrinin sınırları açık bir şekilde belirlenmiştir.

Stratejik Plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla 2020-2024 Stratejik Plan çalışmaları kapsamında, Belediyeler için stratejik planlama rehberi temel alınarak hazırlanmıştır. Yine Performans Programı, faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içerek şekilde tüm birimlerin katılımıyla hazırlanmıştır. İdare faaliyet raporunda da performans sonuçları tablosu ve performans sonuçlarını değerlendirilmesi başlığı altında gerekli değerlendirmeler yapılmış olup kurum genelinde performans gerçekleşme oranları belirlenmiştir. Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler Faaliyet raporu vasıtasıyla belediyenin web sitesinde yayınlanarak duyurulmaktadır.

İdare faaliyet raporunda "Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi" başlığı altında üstünlükler ve zayıflıklar değerlendirilmiş, ayrıca amaç ve hedeflerin gerçekleşmesini engelleyebilecek riskleri belirleyebilmek için uzun vadeli Stratejik Amaç ve hedefler tespit

edilerek, risk belirleme çalışmaları yapılmıştır.

Belediye bünyesinde ön mali kontrol sistemi kurulmuş ve uygulanmaktadır.

Tüm bunlarla birlikte, Belediyede iç denetçi görevlendirilmesi planlanmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, her ne kadar tam bir yeterlilik bulunmasa da, Sungurlu Belediyesinde 5018 sayılı Kanun'un 57'nci maddesinde belirtilen iç kontrolün yapısı ve işleyişine ilişkin esaslara uyum sağlamaya yönelik faaliyetler bulunduğu; bu faaliyetlerin yine 5018 sayılı Kanun'un 56'ncı maddesinde açıklanan iç kontrolün amacına yönelik olduğu, ancak iç kontrol sisteminin etkinliğinin sağlanmasını teminen Üst Yöneticinin işleyişin gözetilmesi ve izlenmesi sorumluluğu kapsamında, mevcut iç kontrol sistemindeki eksikliklerin giderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Çorum Sungurlu Belediyesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Giderleştirilmesi veya Aktifleştirilmesi Gereken Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması

Belediyenin iktisadi faaliyetlerine girmeyen ve asli hizmetleri kapsamında yapmış olduğu harcamalara ilişkin Katma Değer Vergisinin (KDV) giderleştirilmesi veya aktifleştirilmesi gerekirken indirim konusu yapıldığı görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (KDVK) 1'inci maddesi 3'üncü fıkrası (g) bendinde; genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile

bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticarî, sınaî, ziraî ve meslekî nitelikteki teslim ve hizmetlerinin KDV'ye tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bununla birlikte, 11 seri no'lu KDVK Genel Tebliği'nin "E–Kamu Kurum ve Kuruluşları, Dernek ve Vakıflar Mesleki Kuruluşlar" başlıklı bölümünde belediyelerin vergilendirilmesine ilişkin olarak,

"(*...) kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri Katma Değer Vergisi Kanunu kapsamına girmediğinden vergiye tabi olmayacaktır*…" denilmektedir.

KDVK'nın 29'uncu maddesine göre KDV mükellefleri, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisini indirebileceklerdir.

www.balioglu.net

Yine KDVK'nın 30'uncu maddesinin (a) bendinde; vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan katma değer vergisinin, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemeyeceği ifade edilmiştir.

Diğer taraftan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının niteliğini düzenleyen 153'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında, "*Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir*." hükümleri yer almaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 191 İndirilecek katma değer vergisi hesabının işleyişini düzenleyen 154'üncü maddesinde ise *"1) Kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin, Katma Değer Vergisi hariç tutarı 630-Giderler Hesabına veya aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesaba borç kaydedilir."* denilmektedir.

Dolayısıyla, İdarenin sadece KDV tahsilatı yaptığı faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet giderleri için ödediği KDV tutarları hesaplanan KDV'den indirebilecektir.

Yönetmeliğin 190 Devreden katma değer vergisi, 191 İndirilecek katma değer vergisi ve 391 Hesaplanan katma değer vergisi hesaplarıyla ilgili maddelerinde; ay sonlarında, Devreden katma değer vergisi hesabı ile İndirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyeleri toplamının, Hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesinden fazla olması halinde, sonraki döneme devreden katma değer vergisi tutarının 190 Devreden katma değer vergisi hesabına kaydedileceği aksi halde ödenmesi gereken tutarın 360- Ödenecek vergi ve fonlar hesabına alacak kaydedileceği ve vadesinde vergi dairesine ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri doğrultusunda yapılan incelemede Belediyenin ödediği ancak indirim konusu olmayan Katma Değer Vergisine ilişkin tutarların, 191 İndirilecek katma değer vergisi hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Yapılan bu hatalı kayıtlar, satın alınan hizmetlerde yılı faaliyet giderlerinin faaliyet sonuçları tablolarında, satın alınan mallarda ise ilgili mal maliyetlerinin taşınır hesapları ile bilançoda eksik gösterilmesine, aynı zamanda, mal ve hizmet alımlarında indirim konusu yapılmaması gereken katma değer vergisi tutarlarının, hesaplanan katma değer vergisinden mahsup edilmesine ve 190 Devreden katma değer vergisi hesabı tutarlarının artmasına neden olmaktadır. Böylelikle ilgili yıl ve gelecek yıllarda ödenecek vergi kapsamında hesaplanan KDV tutarlarının yılı Genel Bütçe gelirlerine 360 Ödenecek vergi ve fonlar hesabı aracılığı ile yansıtılmamasına yol açmaktadır.

Bu itibarla belediyenin kuruluş amacına uygun mal teslimi ve hizmetlerine ilişkin olarak yüklendiği KDV'yi, yukarıda yer verilen mevzuata uygun olarak indirim konusu yapmayarak 630 Giderler hesabı ile giderleştirmesi veya ilgisine göre varlık ya da stokların maliyetine eklemesi gerekmektedir. İdarece 2020 yılında ödenen KDV tutarları açıklanan şekilde izlenmediğinden, bilançoda yer alan 190 Devreden KDV, 191 İndirilecek KDV ve 630 Giderler Hesaplarında hataya neden olunmuştur.

BULGU 2: Belediyenin Ortaklığının Bulunduğu Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlardaki Sermaye Payının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Belediyenin tamamına sahip olduğu Sun Beton Ticaret Limited Şirketine ilişkin sermaye tutarının, 241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı ile izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Hesabın Niteliği" başlıklı 181'inci maddesine göre bu hesabın, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararlar ile bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Anılan Yönetmeliğin "Hesaba İlişkin İşlemler" başlıklı 182'nci maddesinde *"Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir."* denilmektedir.

www.balioglu.net

Anılan mevzuat hükümleri gereğince, Sungurlu Belediyesi tarafından sermayesinin tamamına sahip olunan Sun Beton Ticaret Limited Şirketine ilişkin ödenmiş sermaye tutarı olan 10.000,00 TL'nin, 241- Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına kaydedilmemesi nedeniyle, 2020 yılı Bilançosu 241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı tutarı eksik gösterilmiştir.

BULGU 3: Bilgisayar Yazılımlarının Haklar Hesabında Takip Edilmemesi

Belediyenin lisans hakkına sahip olduğu bilgisayar programlarından bir kısmının 260 Haklar hesabında izlenmediği görülmüştür.

MİBMY'nin 210'uncu maddesinde, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için 260 Haklar hesabının kullanılacağı; 214'üncü maddesinde ise maddi olmayan duran varlık bedellerinin kullanılabilecekleri süre içerisinde yok edilmesini izlemek için 268 Birikmiş amortismanlar hesabının kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

Öte yandan 47 sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde 260 Haklar hesabında yer alan varlıkların yıl sonunda %100 amortismana tabi olacağı belirtilmektedir.

Yapılan incelemede, İdarenin kullanım lisansı hakkına sahip olduğu ve aşağıdaki tabloda detayları verilen bilgisayar yazılım programlarının tamamının 260 Haklar hesabına kaydedilmediği doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Tablo 8: Kullanılan Bilgisayar Programları ve Lisans Hakları

No	Ürün Adı	Tutar (TL)
1	"...." Yazılım Programı	60.000,00TL
2	"...." Yazılım Programı	73.750,00TL
3	"..." Yazılım Programı	6.220,00TL
		Toplam: 139.970,00TL

Yukarıdaki tabloda ayrıntıları gösterilen ve belediyenin sahip olduğu maddi olmayan duran varlıkların değeri 139.970,00 TL olmasına karşın, 2020 yılı Bilançosu 260 Haklar hesabında 19.964,65 TL tutarında kayıt mevcuttur.

Bu itibarla, maddi olmayan duran varlıkların tamamının 260 Haklar hesabına kaydedilmesi ve kaydedilen bu tutarların yıl sonunda 268 Birikmiş amortismanlar hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. İdarece 2020 yılında, maddi olmayan duran varlıklar açıklanan şekilde izlenmediğinden, bilançoda yer alan 260 Haklar hesabı ve 268 Birikmiş amortismanlar hesabı 120.005,35 TL tutarında eksik gösterilmiştir.

www.balioglu.net

BULGU 4: Tahsis Edilen Taşınmazların Varlık Hesaplarında İzlenmemesi

Belediyenin mülkiyetinde olup, diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesinin birinci fıkrası d) bendi uyarınca belediyeler kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilirler. Diğer taraftan kamu kurum ve kuruluşları tarafından görev alanına giren işlerde kullanılmak üzere belediyelere de taşınmaz tahsisi yapılabilmektedir. Bu çerçevede, tahsis edilen veya tahsisli kullanılan taşınmazların mali tablolarda görünmesini teminen gerekli muhasebe kayıtların yapılması gerekmektedir.

MİBMY'nin 188, 189, 190, 191, 192 ve 193'üncü maddelerinde tahsis edilen taşınmazların niteliklerine göre, 250 Arazi ve arsalar hesabı, 251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı veya 252 Binalar hesabında izleneceği belirtilmiştir. Bu amaçla Mahalli İdareler Detaylı

Hesap Planında yardımcı hesaplar belirlenmiş ve tahsise konu olan taşınmazların, tesis edilen 02 Kamu idaresinin tahsis ettiği taşınmazlar, 03 Tahsisli kullanılan taşınmazlar yardımcı hesaplarında kamu idaresince takip edileceği hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan 10.10.2006 tarih ve 26315 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in "Tahsisli taşınmaza ilişkin giderler" başlıklı 7'nci maddesinde yer alan *"(1) Tahsisli taşınmazlarla ilgili olarak harcamalara katılma payı da dâhil olmak üzere her türlü malî yükümlülükler ve diğer giderler, tahsis yapılan kamu idaresi tarafından ödenir."* hükmü gereğince de tahsisli taşınmazlar ile ilgili her türden giderin tahsis yapılan kurum tarafından karşılanması, dolayısıyla da muhasebe kayıtlarının, tesis edilen bu işlemlere göre gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Buna göre tahsisli taşınmazların tahsis bilgisinin muhasebe kayıtlarında ilgili yardımcı hesaplarda gösterilmesi, idarenin tahsise konu taşınmazları üzerindeki malî yükümlülükleri açısından bir zorunluluktur.

Yine 27.04.2015 tarih ve 4167 sayılı Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısında, herhangi bir taşınmazı tahsisli kullanan ve kullandıran kurumların muhasebe kayıtlarını nasıl gerçekleştireceğine dair açıklamalar yapılmış ve örneklere yer verilmiştir. Aynı yazıda "1.3.Tahsis işleminin muhasebeleştirilmesi" başlığı altında;

www.balioglu.net

"Taşınmaz maliki kamu idaresi tarafından tahsis işlemine ilişkin belgeler muhasebe birimine verildiğinde; 500-Net Değer Hesabına (11.Tahsis Edilen Taşınmazlar) borç, ilgisine göre 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252-Binalar Hesabına (02.Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar) alacak; varsa taşınmaza ilişkin amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, 500-Net Değer Hesabına (13.Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarı) alacak kaydedilecektir. Bu kayıtlar taşınmazın mülkiyet kayıtlarının bulunduğu muhasebe birimlerince yapılacaktır.

*Taşınmazın tahsis edildiği kamu idaresi tarafından tahsis işlemine ilişkin belgeler muhasebe birimine verildiğinde; ilgisine göre 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252-Binalar Hesabına (03.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) borç, 500-Net Değer Hesabına (12.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) alacak; varsa taşınmaza ilişkin amortisman tutarları 500-Net Değer Hesabına (13.Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarı) borç, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilecektir. Bu kayıtlar taşınmazı tahsisli olarak kullanan idarenin taşınmaza ilişkin harcamalarını muhasebeleştiren ilgili muhasebe birimlerince yapılacaktır."*denildiğinden, taşınmaz tahsis eden ya da taşınmaz tahsisi sağlanan her iki taraftaki idarelerin muhasebe

kayıtları açısından, 500 Net değer hesabı ve 257 Birikmiş amortismanlar hesabının tahsis işleminin sonuçlarından etkilendiği açıktır.

Yapılan incelemede, belediyenin mülkiyetinde olup diğer kamu idarelerine tahsis edilen 2 adet taşınmazın, yukarıda açıklanan esaslara göre 252 Binalar hesabının 02 "Kamu idaresinin tahsis ettiği taşınmazlar" yardımcı hesap kodunda muhasebe kayıtlarının gerçekleştirilmesi gerekirken bu işlemlerin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, 2020 yılı Bilançosunda, 252.02 Binalar hesabı, 257 Birikmiş amortismanlar hesabı, 500.11/13 Net değer hesabı, varlıkların belediyece belirlenmesi gereken gerçeğe uygun değerleri (rayiç bedeli) toplamı kadar hatalı gösterilmiştir.

BULGU 5: Amortisman Defterinin Tutulmaması

Belediyede Duran Varlıklar Amortisman Defterinin düzenlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinin (2) nci fıkrası ç) bendinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı hükme bağlanmış, 491'inci maddesinde tanımlanan Duran varlıklar amortisman defteri (Örnek- 65) de mahalli idareler tarafından tutulacak diğer defterler arasında sayılmıştır. Yönetmeliğin 202 ve 203'üncü maddelerinde de, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesine ilişkin olarak 257 Birikmiş amortismanlar hesabının niteliği ve işleyişine açıklık getirilmiştir.

Ayrıca 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 47 sıra no'lu Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 9'uncu maddesinde amortismana tabi her bir varlığın Tebliğ ekinde yer alan Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından "Duran Varlıklar Amortisman Defteri" tutulmadığı, dolayısıyla duran varlıkların amortisman hesaplamalarında edinim tarihlerinin göz ardı edildiği, herhangi bir sebeple kayıtlardan çıkan duran varlıklara ilişkin ne kadar amortisman ayrıldığının takibinin yapılmadığı ve bu nedenlerle amortisman süresi dolmuş olan duran varlıklar için amortisman ayrılmaya devam edilebildiği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, 2020 yılı Bilançosunda kayıtlı bulunan 257 Birikmiş amortismanlar hesabı ile 591 Dönem olumsuz faaliyet sonucu hesabı ve bu bağlamda 2020 yılı Faaliyet Sonuçları

www.balioglu.net

Tablosunda gösterilen dönem faaliyet sonucunun gerçeğe uygun olup olmadığı teyit edilememektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Belediye bünyesinde çalışan işçilerin kullanılmamış ücretli izin haklarının biriktiği ve bu durumun belediyenin işçilere karşı olan yükümlülükleri üzerinde mali risk yarattığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde, bu Kanuna tabi çalışan işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59. maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 60'ncı maddesinde, yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı; yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usullerin ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şeklinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir. 3.3.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliğinde Kanuna uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

4857 sayılı Kanun'un, 56'ncı maddesinin "yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu" hükmüne göre esas olan yıllık iznin kullandırılmasıdır. Nitekim 4857 sayılı Kanun'un, 103'üncü maddesinde yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık halinde uygulanacak idari para cezası düzenlenmiş ve 2020 yılı idari para cezası tutarı 509,00 TL olarak belirlenmiştir.

www.balioglu.net

Bu düzenlemeler çerçevesinde, işçi veya işverenin yıllık izin hakkından feragat edemeyeceği açıktır. Aksi bir uygulamada, işçi emekli olduğunda veya iş sözleşmesi son bulduğunda yasa hükmü gereği izin alacağı ücrete dönüşmektedir. Bu ödeme son ücret üzerinden yapılacağından ödenecek miktar önemli tutarda artmış olmaktadır. Bu uygulama ise işçilerin izin kullanmaktan feragat edebilmelerine neden olmaktadır. Zira birikmiş izin alacaklarının ücrete dönüşmesi halinde İdare bütçesine büyük yük getirmektedir.

Yapılan incelemede, 31.12.2020 tarihi itibariyle aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak gösterildiği üzere 2020 yılında 22 işçi için toplam 502 gün birikmiş kullandırılmayan yıllık izin hakkı olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9: İşçi İzin Tablosu

S.No	Fiili Müdürlük	Personel Sayısı	2020 İzin Hakkı	Kalan İzin Toplamı
1	Mali Hizmetler Müdürlüğü	1	30	30
2	İnsan Kayn.Eğt. Müd.	1	30	30
3	Destek Hizmetler Müd.	2	60	34
4	Ulaşim Hizm.Müd.	5	150	95
5	Fen İşleri Müd.	4	120	74
6	Temizlik İşl.Müd.	2	60	36
7	Zabita Müd	3	90	90
8	İtfaiye Müd.	1	30	28
9	İşletme İştirakler Müd.	3	90	85

Gerek mevzuata uygunluk açısından gerekse Belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla Belediye işçilerinin yıllık izinlerinin kullandırılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Amortisman Defterinin Tutulmaması ve Birikmiş Amortismanlar Hesabında Uygulama Hatalarının Olması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde 5 numaralı bulgu olarak "Amortisman Defterinin Tutulmaması" başlığı ile yer verilmişitr.
Gecekondu Fon Hesabının Kullanılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Bütçe Geliri Hesaplarında Denkliğin Olmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğe Ekli Kayıt Planında Yer Alan Genel Hizmet Alanlarının İz Bedeliyle Takip Edilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Satışı Yapılan Taşınmazların Gerçek Değeri Yerine Satış Bedelleri Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Taşınmaz Kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Çerçevesinde Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Harcırah Kapsamındaki Görevlendirmelerde Harcırah Kanunu Hükümlerine Riayet Edilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Belediyenin Borçlanma Göstergesinin Yüksek Olması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Belediyeye Ait Bütçe Kararnamesine Eklenmesi Gereken Cetvellerden Bazılarının Eklenmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Kira Süresi Biten İki Adet Kantar ve Kantar Binasının Yeniden İhale Yapılmaksızın Encümen Kararıyla Aynı Kişiye Kiraya Verilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Kurum Tarafından Hazırlanan Mali Konuları Düzenleyen Yönetmelikler İçin Sayıştay Görüşü Alınmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Meclis Karar Özetlerinin Uygun Araçlarla Halka Duyurulmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Tapuda Kayıtlı Olan Bir Kısım Taşınmazların Muhasebe Hesaplarında Gözükmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Taşınmaz Tahsis İşlemlerinde Anlaşma Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde 1 numaralı bulgu olarak "Giderleştirilmesi veya Aktifleştirilmesi Gereken Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması" başlığı ile yer verilmiştir.
Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesapları İle Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesaplarının Bilançoda Birlikte Yer Alması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
İlbank A.Ş. Kredileriyle Yapılan İşlere Ait Tahakkuk Eden Kredilerin ve Kredilere Ait Faizlerin Kurum Bilançosuna Kayıt Edilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtmaması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bu hususa 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde 2 numaralı bulgu olarak "Belediyenin Ortaklığının Bulunduğu Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlardaki Sermaye Payının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması" başlığı ile yer verilmiştir..
Net Değer / Sermaye Hesabının Gerçeği Yansıtmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Taşınır Kesin Hesabı İle Bilanço Arasında Tutarsızlık Olması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Taşınmaz Tahsislerinin Muhasebeleştirilmemesi	2017	Yerine Getirilmedi	Bu hususa 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde 4 numaralı bulgu olarak "Tahsis Edilen Taşınmazların Varlık Hesaplarında İzlenmemesi" başlığı ile yer verilmiştir.

www.balioglu.net

Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülüklerin İlgili Hesaplarda İzlenmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.

www.balioglu.net